

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Transition Pathway for Construction: How to green and digitalise the ecosystem

Summary

EU Clusters Talks
3 May 2023, 8:30 – 10:00 CET

An Initiative of the European Union

PŘECHODNÁ CESTA PRO STAVEBNÍ PRŮMYSL: JAK EKOLOGIZOVAT A DIGITALIZOVAT EKOSYSTÉM

SHRNUTÍ

European Cluster Collaboration Platform zorganizovala přednášku EU Clusters Talk, která proběhla 3. května 2023, 08:30-10:00, kde se diskutovalo o Přechodné cestě, kritických výzvách ve dvojím přechodu ve stavebním průmyslu a také role klastrů při podpoře tohoto přechodu.

Program přednášky:

Moderátor: Chris Burns

1. Novinky z ECCP
2. Od našeho zpravodaje – Cluster Eco-Construction, METABUILDING projekt
3. Přechodná cesta pro stavebnictví – **Ilektra Papadaki**, koordinátorka týmu, DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (GROW), Evropská komise
4. Panelová diskuze – **Pablo Saiz**, hlavní architekt, WOODEA / **Rodica Lupum**, ředitelka, Technology Enabled Construction Cluster – TEC / **Victor Ferreira** – prezident, Sustainable Habitat Cluster / **Zoi Boutopoulou**, koordinátor, Intelligent solutions for Zero & Positive energy Buildings
5. Možnosti financování – Martina Fumagali, ECCP

Klíčová sdělení

- Přechodná cesta pro stavební průmysl poskytuje evropským zemím cennou orientaci. Nyní je výzvou implementace a převedení do národních opatření.
- Ekosystém je velmi roztržitý, zejména mikropodniky budou potřebovat podporu, aby při přechodu nezůstaly pozadu.
- Trh je velmi konkurenční a ceny a udržitelnost stjí na opačných stranách. To by mohlo být vyřešeno pohledem na životní cyklus a hasnými kritérii pro ekologické zadávání veřejných zakázek.
- K přechodu je zapotřebí rozumná kombinace materiálů a výrobků. „Pas“ pro materiály by mohl pomoci zvýšit recyklaci a opětovné popužití po skončení životního cyklu.
- Spojení mezi klastry a ekosystémy pomáhá rozšiřovat inovativní řešení.

1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform

Martina Fumagali, člen ECCP

- [Nová registrace profilů na ECCP](#) – uživatelé mohou být „Pro Users“ a mají tak možnost získat přístup k novým funkcím, včetně rozsáhlých informací o odvětví, údajů o růstu klastrů, partnerství a sítí a informací o speciálních tematických oblastech.
- [Trend Universe](#) – novinka pro „Pro Users“ napomáhající rozumět budoucím trendům a vytvářet klastrové strategie.

- Registrace do [Cluster Booster Academy](#) otevřena (6. – 7. června 2023 / online a 21. – 22. září 2023 / osobně).
- Nová [platforma Společenství veřejných zadavatelů](#), která má zlepšit zadávání veřejných zakázek v EU tím, že spojí orgány veřejné správy a další zúčastněné strany.

2. Od našeho zpravodaje

Claudia Hunzinger Keller, vedoucí, Innovation Ecosystems, NOBATEK/INEF4

Germain Adell, zástupce generálního ředitele, NOBATEK/INEF4

METABUILDING a METABUILDING LABS jsou dva projekty HORIZON, jejichž cílem jsou inovace ve stavebním průmyslu. V rámci kaskádového financování rozdělili partneři malým a středním podnikům finanční prostředky na meziodvětvové inovace, jejichž jádrem je stevebnictví a k nimž se přidávají oběhové hospodářství a recyklace, digitální řešení, řešení založená na přírodě nebo aditivní výroba. Na základě těchto zkušeností vytvořili celoevropskou síť zkušebních zařízení a inovačních služeb pro nové technologie a výrobky. Projekt pokrývá 13 zemí a v každé zemi vznikají metaklastry, a to na základě analýzy účastníků. Projekt začal provedením analýzy ekosystému v každé zúčastněné zemi, která poskytla komplexní přehled a poté zmapovala a zapojila do spolupráce všechny zúčastněné strany a klastry. Dále vyvinuli [digitální platformu](#), aby měli k dispozici online místo pro setkávání a nabídli klastrům a MSP nástroje pro zlepšení spolupráce.

3. Přechodná cesta pro stavební průmysl

Ilektra Papadaki, koordinátorka týmu, DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (GROW), Evropská komise

Ilektra Papadaki vysvětlila, že Přechodná cesta pro stavební průmysl je složena z šesti „stavebních kamenů“: konkurenceschopnost, dovednosti a talent, podpůrný rámec, výzkum a inovace a technologie, finance, bezpečné a spravedlivé prostředí ve stavebním průmyslu. Každý stavební kámen se skládá z analýzy a navrhovaných opatření. Jedná se o doporučení, který vyplynul ze zpětné vazby během konzultací.

Poskytl posluchačům přehled „stavebních kamenů“:

- **Konkurenceschopnost:** Analýza se zaměřuje na to, jak funguje evropský ekosystém ve srovnání se světem, kde jsou strategické závislosti, a jaký růst očekáváme. Navrhovaná opatření pro průmysl zahrnují diverzifikaci dodavatelů, materiálů a výrobků a také využívání místních materiálů a stavebních technik. Doporučuje se také investovat do automatizace a technologií.
- **Dovednosti a talent:** Úkolem EU je monitorovat, koordinovat úsilí a poskytovat pobídky ke zvyšování kvalifikace stavebních odborníků. Zúčastněné strany se vyzývají, aby se připojily k Paktu pro dovednosti a pracovaly na rozmanitosti. Veřejné orgány jsou vyzývány, aby podporovaly zakázky, které zahrnují zvyšování kvalifikace, a podporovaly učňovské vzdělávání.

- **Podpůrný rámec:** Tento stavební kámen se týká politiky a právního rámce, zejména v oblasti digitalizace. Orgány jsou vyzvány, aby přispěly řadou opatření, která podporují oběhové hospodářství a modernizaci jejich procesů. Průmysl může rovněž přispět zaváděním oběhových a bezemisních řešení.
- **Výzkum, inovace a technologie:** Výzkum a inovace se na stavebním trhu potýkají s problémy. Průmysl by měl pomáhat s vývojem norem a sám financovat výzkum.
- **Finance:** Cesta popisuje jak programy veřejného financování, tak soukromé investice.
- **Bezpečné a spravedlivé prostředí ve stavebním průmyslu:** Jsou zde doporučení, jak zajistit větší bezpečnost budov a spravedlivější bydlení.

Ilektra Papadaki zdůraznila, že závazky průmyslu a členských států, které odpovídají popsaným opatřením jsou uvedeny v druhé příloze Přechodné cesty.

4. Panelová diskuze

Diskuze mezi panelisty se zaměřila na konkurenceschopnost udržitelných řešení, nutnost uvažovat o životním cyklu, výzvy na národní úrovni a roztříštěnost ekosystému, ekodesign pro bydlení a pas pro materiály umožňující recyklaci.

Rodica Lupu potvrdila, že proces konzultací ohledně přechodného období byl velmi důkladný a že zpětná vazba z konzultací je v přechodném období zohledněna. **„Stavební kameny“ jsou logické, ale realizace bude vyžadovat obrovské množství práce.** Pablo Saiz uvedl, že přechod neprobíhá tak rychle, jak by měl. Vidí, že je kladen velký důraz na renovaci. V Cestě však potřebujeme komplexní pohled, který by zahrnoval i nové budovy. Na konferenci C2Lab, která se konala v březnu 2023 ve Švédsku, vypracovala skupina klastrů a společností nový návrh projektu, jehož cílem je vyvinout pilotní prototyp domu budoucnosti na základě nového evropského Bauhausu a nulových emisí. Zoi Boutopoulou dodala, že přechodná cesta nastavuje dobrou orientaci pro všechny evropské země, např. pro financování, aby přijaly nové postupy. Výzvy spatřuje ve vnitrostátní regulaci.

Řečníci zdůraznili roztříštěnost ekosystému a rozdíly mezi evropskými zeměmi. Ačkoli je digitalizace zásadní, Rodica Lupu vyjádřila obavu, že by mohla fragmentaci ekosystému ještě zvýšit. Z 37 % se jedná o mikropodniky, u nichž je velmi nepravděpodobné, že by se bez finanční podpory digitalizovaly. Klastř TEC spolupracuje s digitálními inovačními centry, aby se k mikropodnikům dostal. Digitální inovační centra by však měla nabízet specifická opatření pro mikropodniky. Victor Ferreira vidí přínos evropských digitálních inovačních center ve shromažďování a výměně informací zejména pro ekologický design výrobků a budov. Dodal, že do tohoto procesu by měly být zapojeny i instituce výzkumu a vývoje. Klastř Zoi Boutopoulou buduje webové semináře a školení pro zvyšování kvalifikace pracovníků. Spojují velké a malé společnosti za účelem předávání znalostí. Interně vyvíjejí software pro rozšířenou realitu a virtuální realitu, který pomáhá stavebníkům zejména při rekonstrukcích.

Pokud jde o cenovou dostupnost, řečníci se shodli, že trh je velmi konkurenční. Přestože se udržitelnost stala tržní hodnotou, řešení musí splňovat požadavek ekonomické udržitelnosti. Pablo Saiz potvrdil, že i když pracují na konkurenceschopných produktech, mají zkušenost, že udržitelnost vás může vyřadit z konkurence. Trh funguje podle ceny, ale regulace se týká udržitelnosti. Regulace musí stanovit minimální standardy, které přinesou změnu na trhu. Nápadem by mohl být systém obchodování se ztělesněným uhlíkem. Kromě toho je třeba hodnotit náklady z hlediska životního cyklu, nikoliv z hlediska pořizovacích cen. Victor Ferreira

zdůraznil, že zelené veřejné zakázky mohou být důležitým nástrojem, který přinese změnu. Města a veřejné orgány by měly motivovat k udržitelným řešením a posílit kritéria výběru. Pomoci by mohly jasné pokyny pro pořizování, včetně kritérií týkajících se oběhového hospodářství a ekologických materiálů.

Řečníci se shodli, že přechod umožní práce na životním cyklu ve stavebnictví a rozumná kombinace materiálů a výrobků. Pablo Saiz například pracuje na metodice, která do procesu zahrnuje demontáž budov. Věří v "pas" materiálů, který by zachytil znalosti o tom, co s materiály dělat na konci životního cyklu. Zoi Boutopoulou poznamenala, že sledovat všechny fáze dodavatelského řetězce je obtížné. V současné době se ztrácejí užitečné informace pro recyklaci a opětovné použití.

Pokud jde o digitalizaci, Rodica Lupu zdůraznila úlohu států. Měly by digitalizovat řízení, zejména povolovací řízení. V těchto oblastech má mnoho zemí před sebou ještě dlouhou cestu.

Řečníci zdůraznili, že propojení mezi klastry a mezi ekosystémy může pomoci rozšířit inovativní řešení a vyměňovat si nápady pro vývoj nových udržitelných výrobků a procesů.

5. Možnosti financování

1. [Fast-tracking and promoting built environment construction and renovation innovation with local value chains \(Built4People Partnership\)](#); Deadline: 5 September 2023
2. [2. Supporting the creation of an accessible and inclusive built environment \(Built4People Partnership\)](#); Deadline: 5 September 2023
3. [3. Demonstrate built-environment decarbonisation pathways through bottom-up technological, social and policy innovation for adaptive integrated sustainable renovation solutions](#) (Built4People Partnership); Deadline: 5 September 2023
4. 4. Opportunities for SMEs: [Calls from Euroclusters; published on European Cluster Collaboration Platform](#)